

"Simon, cám ơn anh"

LsNguyenCongBinh@yahoo.com

MỪNG LỄ CHÚA SỐNG LẠI 2014.

[Cảm hứng suy niệm 14 CHẶNG ĐÀNG THÁNH GIÁ CHÚA CHỊU NẠN theo tác giả là THÁNH GIOAN PHAOLÔ II - chặng thứ tám - Ông Simon Cyrene tự nguyện phụ giúp vác Thánh Giá với Chúa.

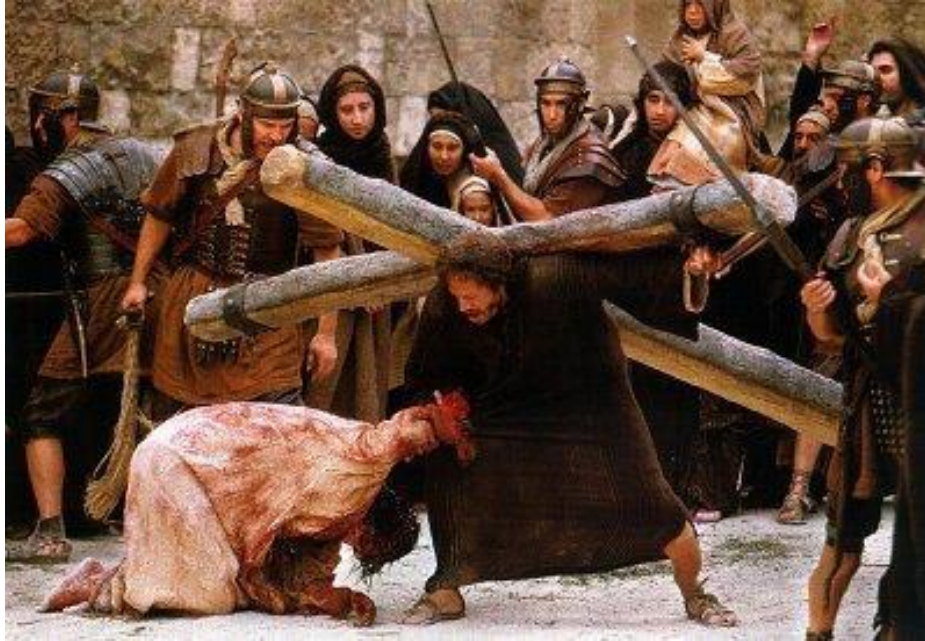
<http://www.usccb.org/prayer-and-worship/devotionals/stations-of-the-cross/scriptural-stations-of-the-cross.cfm> Cước chú 1]

Trong vườn Cây Dầu Chúa Giêsu đã đau buồn lắm và đã than với ba môn đệ đi theo rằng: "*Lòng Thầy buồn đến chết được.*" (Mt 26:38). Song *Chúa trơ trọi* vì ba đồ đệ chí thân còn ngái ngủ không chia sẻ nỗi buồn của Người. Tuy *chấp nhận uổng chén đắng* song khi nghe

những kẻ đã từng hưởng ơn huệ nay vung tay lên đòi "*Đóng đinh nó vào thập giá*" thì Trái Tim Người như bị xé tan. Người bị dồn vào nỗi cô đơn cùng cực. Tiếp đó tử tội Giêsu bị đánh đòn như tử mất nhiều máu; và theo luật hành hình phải tự vác Thánh Giá lên Núi Sọ cho nên Người đã gục ngã nhiều lần trên đường. Truyền thống kể 14 chặng Đàng Thánh Giá cho là Chúa gục xuống ba lần song có thể nhiều hơn. Tôi tin rằng Chúa té ngã lần cuối cùng khi chỉ còn vài trăm thước cách chỗ bị đóng đinh. Nỗi lo buồn và sợ hãi đã lên đến mức khủng khiếp và phải leo đồi nên tử tội Giêsu vấp chân té sập xuống. Thánh giá đè nặng lên đầu và trên thân xác Người. Giêsu kiệt sức không bò dậy nổi. *Chúa trơ trọi.*

Thánh giá đè trên lưng, Chúa nằm sấp trên sỏi đá. Chúa đau buồn thêm khi nghe tiếng mấy ông tư tế và Biệt Phái rủa sả Chúa trộn lẫn với tiếng khóc la, tiếng dậm ngực của mấy bà đi theo. Một bà vụt chạy đến lấy khăn vội lau mặt Người song bị một tên lính đá văng ra. Chúa ngửng cổ lại về phía các bà và mếu máo an ủi: "*Khóc thương tôi làm gì, mấy bà ơi, hãy khóc cho phận mình và con cháu mình.*" (Luca 23:28). *Chúa trơ trọi.* Nào có người được ăn bánh lạ, người què, người mù nào đã được Chúa chữa lành nay đến gần bên, ít ra nói câu an ủi hay mang cho hớp nước. Có tông đồ nào đến giúp Thầy mình gượng ngồi lên? Simon Pherô đã đi trốn rồi. Một anh lính Roma trong đội hành hình ra lệnh Giêsu đứng lên bằng cách quật thêm vài ngọn roi da làm thân mình tử tội Giêsu rùng mình oằn oại song Giêsu chẳng thể bò dậy. Một bóng đen bỗng vọt ra giữa đám đông.

Thánh giá nhẹ hẳn, một bàn tay kéo Chúa đứng dậy. Đôi mắt Chúa long lanh nhìn anh Simon, một người Phi Châu da ngăm đen Chúa chưa hề gặp. Ít ra trong nỗi cùng cực Chúa cũng được an ủi phần nào vì anh có lòng thương xót. (Picture from kairos2.com.)

Anh là nô lệ từ quê là thành Cyrene xứ Libya xa xôi lưu lạc sang đất Do Thái, chẳng liên hệ máu mủ gì với Chúa. Tên cha mẹ đặt cho anh bị mất vì người chủ cho anh cái tên mới tiếng Do Thái là Simon; và bởi anh là nô lệ làm việc quần quật tại đồng ruộng suốt ngày nên chắc hẳn chẳng hề có dịp được nghe Lời Chúa. Sách Thánh chẳng nói rõ chi tiết

con người Simon tuy màu da xấu xí song đầy tình người và đầy lòng trắc ẩn thương hại kẻ bần cùng. Simon an ủi Chúa, tuy chói tai: *"Ráng lên, gần đến Núi Sọ rồi."* Một tay Simon nâng giùm chân thập giá khỏi mặt đất, tay kia vực Chúa đi chặng đường chót trước khi *Chúa đi lên tự hiến đóng đinh trên gò Golgotha*. Qua ánh mắt biết ơn Chúa thều thào: *"Simon, cảm ơn anh. Cứ để tôi vác Thánh Giá"*

Ý Cầu Nguyện của Thánh Gioan Phaolo khi viếng chặng thứ tám
'Lạy Chúa. Xin cho chúng con lòng muốn mạnh mẽ để trở nên khí cụ của Chúa khi chúng con sống trên mặt đất này.'

Song ta thường được nghe câu Mt 27:32 như được dịch rằng:

*Đang đi ra, thì **chúng gặp** một người Kyrênê, tên là Simon; **chúng bắt** ông vác thập giá của Người.*

và câu Marco 15:21-22 (như được dịch) rằng:

(21) Lúc ấy, có một người từ miền quê lên, đi ngang qua đó, tên là Simon, gốc Kyrênê. Ông là thân phụ hai ông Alêxandê và Ruphô.

Chúng bắt ông vác thập giá đỡ Đức Giêsu.

(22) Chúng đưa Người lên một nơi gọi là Gôngôtha, nghĩa là Đồi Sọ.

Xin ý kiến ông bà anh chị:

(a) Phải chăng vì chan chứa tình người, anh Simon thấy tử tội GiêSu tuy chẳng hề quen biết song tội nghiệp đáng thương nên anh tự nguyện chia sẻ nâng đỡ gánh nặng 'Thánh Giá' cho tử tội, và anh đã cho mà chẳng thiết đến được đền đáp, và nghĩa cử cao đẹp của anh hậu thế phải noi theo?
 Đó cũng là suy nghĩ của thánh Gioan Phaolo II.

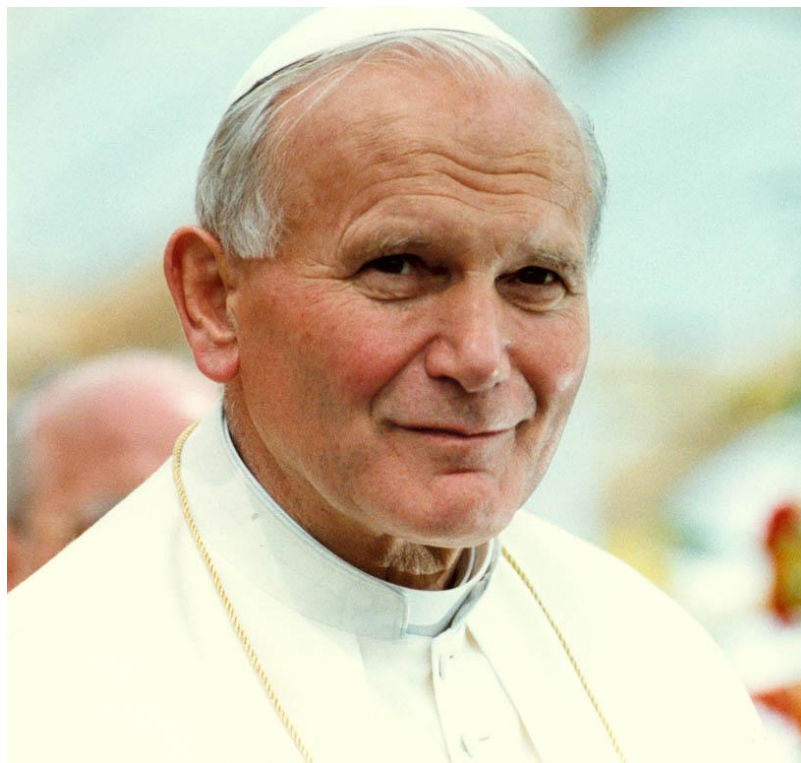
(b) hay vì anh tình cờ có mặt tại đó nên bị "**chúng bắt**" vác 'cây gỗ dùm cho tử tội' [như đọc theo các bản dịch Anh Pháp và Việt] và anh miễn cưỡng làm việc ấy mà thôi? Nếu vậy công việc anh làm không do tự nguyện thúc giục?

CODEx VATICANUS Mat 27:21-52
<http://ia700303.us.archive.org/6/items/CodexVaticanusbFacSimile/Codex-Vaticanus-NT.pdf>

Để phán đoán cho công bình xin mời ông bà anh chị đọc lại **đoạn Thương Khó** theo **nhân chứng Matthêu** viết lại: **Simon thành Cyrenê** nước **Libya** phá **luật Roma**

tự nguyện vắc thánh giá thay cho tử tội và có thể mất mạng vì nghĩa cử ấy? hay anh bị ép buộc vắc Thánh Giá?

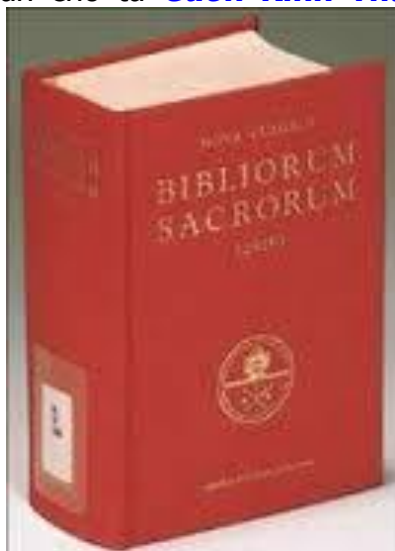

Nghĩ có 2 bước cần:

Thứ nhất, **Bản Codex Vaticanus** là một trong ba bản cổ Kinh Thánh Hy Lạp cổ xưa nhất. Đọc cả ba bản sợ dài quá vậy ta cùng đọc ít nhất là câu Mat 27:32 (cột giữa- câu đầu - bức tranh trên) trong **Codex Vaticanus**. Đọc bản Hy Lạp dù sao rất khó vì văn phạm tiếng cổ rắc rối mà còn vì bản văn cổ **KHÔNG** có dấu chấm dấu phẩy ngắt câu - dù nếu quý vị không hiểu tiếng thì cũng có thể thấy rõ điều ấy trong bức tranh trên- Ta khó mà thấu đáo câu văn cách chính xác nhất; và khó mà đạt được ý tưởng đúng nhất.

Vì thế bước thứ nhì là cần đọc lại **Lời Chúa theo Mẹ Hội Thánh đã đọc cho ta.**

Tôi rất vui mừng vì gần đây **Chủ Chăn ĐTC Gioan Phaolo** nhân danh Mẹ Hội Thánh ban cho ta **Cuốn Kinh Thánh Mới Nhất** vào năm **1979** gọi là **Lời Chúa Nova**

Vulgata. Sau đó ĐHY Ratzinger - sau là **Chủ Chăn ĐTC Benedicto** góp công hiệu đỉnh và ĐTC Gioan Phaolo tái ban hành năm 1986. Đây là **Bản Kinh Thánh Chính Thức của Giáo Hội** và là công trình của hai học giả uyên thâm nhất mà cũng là hai Chủ Chăn Cao Nhất.

Xin xem **NOVA VULGATA - CHAPTER 27**

[http://www.vatican.va/archive/bible/nova_vulgata/documents/nova-vulgata_nt_evang-matthaeum lt.html#27](http://www.vatican.va/archive/bible/nova_vulgata/documents/nova-vulgata_nt_evang-matthaeum_lt.html#27)

**Hoan hô thánh Gioan Phaolo, Chủ Chăn và học giả Kinh Thánh Nova Vulgata .
Hoan hô ĐTC Benedicto, Chủ Chăn và học giả Kinh Thánh Nova Vulgata.**

Đại lễ **Lòng Chúa Thương Xót** năm nay, 27 Th 4 2014, Mẹ Giáo Hội sẽ tuyên dương **Gioan Phaolo II** là

Đấng Thánh, một vị thánh đặc biệt và độc đáo của Chúa. Một trong những đặc điểm sáng chói trong những năm làm chủ chăn là ngài đã **DỊCH, ĐỌC VÀ GIẢNG LỜI CHÚA cho Dân Chúa** cách lạ thường, và Ngài đã về Trời song Lời Dạy của Ngài vẫn

soi sáng. Dù đó là bổn phận của một vị giáo chủ song tôi chưa hề thấy vị Chủ Chăn nào sáng láng hơn Ngài trong suốt 16 thế kỷ qua. Sự khôn ngoan thông thái và lòng đầy ơn Thánh Thần của Ngài phát quang từ **Nova Vulgata**. Để khỏi xa đề xin cho tôi giới thiệu đến ông bà anh chị cuốn **Nova Vulgata Lời Chúa** làm bó hoa dâng lên lời ca ngợi và biết ơn thánh Gioan Phaolo. Xin xem thêm chi tiết trong hai bài sau

Bài 1 **Lời Chúa Nova Vulgata Ghi Ơn Hai ĐTC Gioan Phaolo & Benedicto**
http://www.conggiaovietnam.net/upload/article/f_1363595539.pdf

Bài 1 **NOVA VULGATA, LỜI CỦA CHÚA! TẠ ƠN CHÚA**
http://www.conggiaovietnam.net/upload/article/f_1363669049.pdf

Đã có hàng trăm học giả đã cố gắng đem lại cho chúng ta hàng trăm bản dịch Lời Chúa Anh Pháp Việt và ta biết ơn họ; - và tôi không ngăn cản vị nào đọc **Vulgata Cổ** gọi là **Vulgata Clementina** hay các bản dịch dựa theo Bản Vulgata Cổ này - song tôi đã tâm nguyện chỉ đọc theo **Nova Vulgata**, vì Mẹ Giáo Hội bảo tôi đọc **Nova Vulgata**- và bởi vì tôi vẫn tự hỏi trong các học giả Kinh Thánh thì *những học giả nào* là người có ơn soi, lại có đủ sở học uyên thâm uy tín *nhất* để có thể giúp ta vượt qua các thiếu sót nếu có của các học giả khác khi đọc Kinh Thánh mà đồng thời lại có tư cách và quyền năng đại diện cho Mẹ Hội Thánh và nhân danh Mẹ Hội Thánh để đọc Lời Chúa cho ta? Hai Chủ Chăn Gioan Phaolo và Benedicto là Hai Học Giả Kinh Thánh chuyên khoa thượng thừa. Tôi yên tâm nghe theo Hai Ngài.

Duyệt lại lịch sử, trong Kho Tàng **Tông Truyền Thánh** từ các thánh tông đồ để lại cho chúng ta thì **Bản Lời Chúa Hy Lạp Cổ** là phần quan trọng. Trong những ngày đầu tiên các thánh tông đồ chọn tiếng Hy Lạp để rao giảng Lời Chúa vì tiếng Hy Lạp là *tiếng quốc tế* hồi ấy làm nhịp cầu thông cảm để người người mọi sắc dân tuy khác biệt văn hóa và ngôn ngữ song cùng được nghe Lời Chúa và cùng đón nhận Đức Tin.

Đến thế kỷ 3 thì văn hoá Hy Lạp nhường bước cho văn hoá Latinh và thành tiếng nói chính thức của Mẹ Giáo Hội. Thánh Hiêrônymô-(Jerome) chuyển Lời Chúa từ bản Hy Lạp sang **Bản Vulgata Cổ** tiếng Latin. Bản Vulgata có nhiều dị bản khi so các bản chép tay với bản **Vulgata Guttenberg** mà ô Guttenberg in ra lần đầu tiên năm 1450. Vào thế kỷ XVI, bản này được hiệu đính thành bản **Vulgata Sixto** (dưới thời ĐGH Sixto V) song sau đó vào năm 1592 đã được tu chỉnh thành bản **Vulgata Clementina** theo lệnh ĐGH Clementê VIII. Ta quen thuộc với bản **Vulgata Clementina** với các bản dịch Việt Anh Pháp từ bản này đã hơn 400 năm. Song từ triều đại của ĐTC thánh Piô X, đến các ĐTC kế nhiệm nhất là ĐTC Piô XII đã muốn tu chỉnh Vulgata.

Mừng thay là cùng nhịp với Ơn Đổi Mới của Thánh Thần ban qua Công Đồng Vatican II Mẹ Giáo Hội, qua tay ĐTC Gioan Phaolo, đã ban **Nova Vulgata** cho con cái mình năm 1979 [Xin xem hiến chế **SCRIPTURARUM THESAURUS** Gioan Phaolo ban hành **Nova Vulgata**
http://www.vatican.va/archive/bible/nova_vulgata/documents/nova-vulgata_jp-ii_apost_const_lt.html

Chúng ta tạ ơn Chúa, tạ ơn Mẹ Hội Thánh và hân hoan đón nhận **Nova Vulgata**, Món Quà Lời Chúa Vô Giá ban theo tông truyền. Mẹ Giáo Hội quyết định dứt khoát thay thế hẳn **Bản Vulgata Clementina** vì những thiếu sót của Bản này đã in ra hơn 400 năm [tuy tôi không rõ và cũng chẳng muốn tìm tòi sâu hơn]. Xin cứ đọc **Nova Vulgata** và sẽ khám

phá Bản Nova này là phóng ảnh cực rõ từng chi tiết về Lời và Ý từ bản Cổ Hy Lạp, cùng lúc Bản Nova này lại mang ý nghĩa những câu Lời Chúa theo chiều hướng mới nâng cao tâm hồn ta lên. Dĩ nhiên tôi cần quý cha và quý ông bà giúp thêm cho. Chẳng hạn cho đến nay ta vẫn **tin** rằng **Đức Mẹ đã hồn xác sống lại** song sau khi đọc đoạn **COR 11: 21-24** [vốn dấu chấm dấu phẩy trong bản Vulgata Clementina Cổ không sáng nghĩa lắm] thì lại ngỡ ngàng nhìn nhau hỏi rằng thế thì đoạn nào trong Kinh Thánh nói rằng

Đức Mẹ đã thật sự sống lại. Vẫn cùng là Bản Latinh song Nova Vulgata cho ta tìm đến sự thấu hiểu trọn vẹn ý nghĩa Chúa dạy. Xin xem

ĐỨC MẸ ĐÃ HỒN XÁC SỐNG LẠI RỒI, VÀ ĐANG VUI SỐNG TRÊN TRỜI.

<http://www.congiaovietnam.net/index.php?m=home&v=detail&ia=11890>

Tôi đã khổ sở vì ý nghĩa câu này và may quá khi viếng Đức Mẹ Lộ Đức thì đã được thánh Gioan Phaolo cho đọc ra câu **COR 11: 21-24** trong Nova Vulgata cách trọn vẹn. Sợ bị cho là lạc đề song tôi

hy vọng chúng ta định vị được vài bước căn bản lịch sử trong việc đọc Kinh Thánh và tại sao lại cần đọc Nova Vulgata. Mong rằng phần **HỌC HỎI TIN MỪNG NOVA VULGATA** trong website **CÔNG GIÁO VIỆT NAM** này sẽ được nhiệt liệt hưởng ứng với những thắc mắc và ý kiến xây dựng và càng ngày càng có thêm nhiều đóng góp quý báu. Chúng ta không sợ thiếu sót vì sẽ bổ túc lẫn nhau.

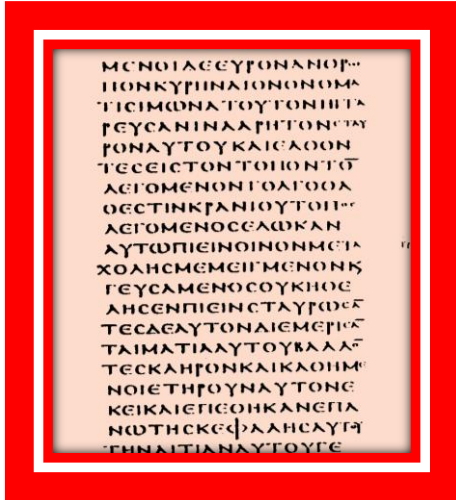
Bài này xin học hỏi hai câu Mattheu 27:32 và Marco 15:21-22 theo Nova Vulgata. Simon đã giúp Chúa vì tình người, vì trượng nghĩa hay bị lính ép mà làm? Chưa ai nghĩ đến câu hỏi nhỏ bé này cho đến khi thánh Gioan Phaolo gợi ý và cầu nguyện: **'Lạy Chúa. Xin cho chúng con lòng muốn mạnh mẽ để trở nên khí cụ của Chúa khi chúng con sống trên mặt đất này.'**

vì Chúa không còn gần ta giúp mà người anh em bên cạnh thì lúc nào cũng cần đến bàn tay chúng ta phụ giúp trong mọi nỗi khó khăn.

Nghĩa cử của Simon nếu ta hiểu chưa đúng lắm thì cũng chẳng là vấn đề quá quan trọng mà điểm chính là ta tìm hiểu và mạnh tin Chúa GiêSu là Chúa mà cũng là *người*. Chúa và anh Simon KHÔNG tình cờ gặp nhau song anh có ơn được dun dủi đến với Chúa vào lúc mọi uy nghi quyền năng của Thiên Chúa đã bị trút cạn khỏi con người của GiêSu, và vào lúc Chúa cần anh nhất để trọn vẹn lễ tế hiến ấy.

Trong khi chịu nạn Chúa Giê-su cư xử rất là **'người'** như đã chấp nhận thân phận làm người. Chúa muốn có và rất cần những người bạn thân, những người chung quanh, nhất là Mẹ của Người để nâng đỡ tinh thần và cả thể xác yếu đuối của Ngài hay ít ra để ở bên cạnh khi Người quá đau khổ. **'Con Người thực sự'** trong **'Con Người Giê-su'** có tâm hồn, có thân xác và có trái tim rung động khi vui khi buồn y như chúng ta, nhất là trong giờ phút nhận lấy cái chết thảm thương.

Song Giê-su vẫn như bị CHA cho trơ trọi, như bị ruồng bỏ; đến nỗi trước khi lìa trần Giê-su phải kêu khóc đầy thảm thương: **"Ê-loi, Ê-loi, lê-ma sabác-thani"**, nghĩa là **"Lạy Thiên Chúa, lạy Thiên Chúa của con, sao Ngài bỏ rơi con?"** (Mat 27:46). Chúa Giê-su đã

hấp hối kể từ những giây phút căng thẳng chảy mồ hôi máu trong vườn Cây Dầu song 3 tông đồ vẫn ngủ ngủ. Tuy có nhiều thiên thần hầu quanh Người và an ủi Người (Luca 22:43) song các thiên thần chỉ được đi theo để chứng kiến cảnh Người khổ sở vác Thánh Giá lên Núi Sọ mà không được phép hành động can thiệp. Từng giây phút Chúa Giê-su sống trên dương thế nhất là những giờ khắc quan trọng là giáng sinh, lúc chịu nạn và giờ sống lại đều được CHA Trời quan phòng dự liệu từ trước theo chương trình của Chúa Thánh Thần. CHA Trời cho phép Simon chớ không phải cho thiên thần nào hành động đúng vào lúc Chúa Giê-su cần thêm sức mạnh tinh thần và thân xác để bò lê lết tới đúng chỗ bị đóng đinh. Matthêu 27:32 đọc rằng:

Kata Matthaion **ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΟΙ ΔΕ Exerchomenoi de**
ΕΥΡΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟΝ ΚΥΡΗΝΑΙΟΝ heuron anthrôpon Kurênaion
ΟΝΟΜΑΤΙ ΣΙΜΩΝΑ onomati Simôna
ΤΟΥΤΟΝ ΗΝΓΑΓΓΕΥΣΑΝ touton êngareusan
ΙΝΑ ΑΡΗ ΤΟΝ ΣΤΑΥΡΟΝ ΑΥΤΟΥ hina arê ton stauron autou

Nova Vulgata Mt 27: 32

Exeuntes autem invenerunt hominem Cyrenaeum nomine Simonem;
hunc angariaverunt,
ut tolleret crucem eius.

Lược dịch từng chữ:

Exerchomenoi de Exeuntes autem Thật sự khi **'họ'** ⁽¹⁾ đang đi [đến Núi Sọ]
heuron invenerunt hominem thì **họ đã khám phá ra đúng** ⁽²⁾
 một người nguyên gốc từ thành phố Cyrene (Libya) tên là Simon;
êngareusan angariaverunt họ ⁽¹⁾ **nài xin anh** (hay ủy thác anh trách vụ ⁽³⁾,
ut tolleret crucem eius để cho anh vác thập giá của Người

Thắc mắc: 1. Chữ **'họ'** hay **'chúng'** [chủ từ của mấy động từ trong câu] cần hiểu là **những ai vào đúng lúc ấy?** Lính La Mã và đám đông đi theo lăng mộ hay còn những ai thương đến Chúa?

2. Tại sao tôi không đọc **heuron invenerunt** là **'họ' tình cờ gặp Simon** mà xin đọc rõ hơn là **'họ' khám phá ra Simon cách rõ ràng**

3. Tại sao tôi tránh đọc **engareusan angariaverunt** là **'họ' lấy sức mạnh bức bách, bắt ép anh Simon làm** mà xin đọc rõ hơn là **'họ' nài xin anh** [hay **ủy thác cho anh thiên chức vắc Thánh Giá.**]

[**ΑΡΤΑΖΩ** arpazo - latin *subigo* mới là bắt ép ai]

CHÚ THÍCH TẠM MONG ĐƯỢC OB ANH CHI BỔ TÚC THÊM

1. GiêSu vắc Thánh Giá, **'họ'** ⁽¹⁾ đang đi theo

Tại sao vắc thập giá lạ là điều quan trọng trước khi hành hình một tội nhân?
Luật lệ Roma về hành hình gồm có 9 bước :

- 1. truy tố;
- 2. kết tội,
- 3. tuyên án tử;
- 4. hành hình đánh bằng roi da;
- 5. **deigmatiai** (latin **traducere**) vắc thập giá diễn hành đến nơi bị giết- để tội nhân tự xưng ra rằng mình đáng bị giết - tuyệt đối luật không cho ai vắc giùm;
- trong vụ án giết Chúa, anh Simon

trượng nghĩa phá luật tình nguyện vắc giùm thập giá cho Chúa một chặng

- 6. cho nạn nhân uống dấm pha mật đắng; (thủ tục nhân đạo cho nạn nhân bớt đau. song cũng là thủ tục khá ác độc để kéo dài sự sống tội nhân trên thập giá.

Trong vụ án giết Chúa, Chúa GiêSu từ chối uống dấm đắng. Song sau khi đã bị đóng đinh, khi máu chảy gần hết , Chúa than "TA KHÁT " thì đã nhấp một chút dấm có lẽ do Đức Mẹ đưa cho.

- 7. hành hình đóng đinh;

- 8. dựng thập giá lên cao;
- 9. thủ tục cuối cùng: kết thúc mạng sống bằng cách đánh gãy 2 xương ống chân cho thân xác tội nhân sụp xuống hẳn để tội nhân thực sự chết.

Chúa không bị gãy xương nào, khi thấy Chúa đã chết thì anh lính lấy lưới đồng đâm ngang sườn thẳng **TRÁI TIM CHÚA . et continuo exivit sanguis et aqua.**

Nova Vulgata Gioan 19:34:

VÀ NGAY LẬP TỨC MÁU VÀ NƯỚC CHẢY RA [từ Trái Tim của Giêsu]

Xin xem bài viết về cuộc hành hình Giêsu trong

Đội ơn LÒNG CHA thương xót chúng con

http://www.congiaovietnam.net/upload/article/f_1365235743.pdf

Trường hợp tử tội Giêsu cũng chẳng có gì khác biệt. Sau khi bị các thượng tế truy tố và bị Philato định tội và kết án tử, Giêsu bị một trận mưa roi tàn nhẫn và phải [deigmatisai/traducere](#) tự vác thập giá ô nhục cho chính mình và để nói cho mọi người rằng tôi sẽ bị đóng đinh vào chính cây gỗ tôi kéo lê. Tội ai nấy chịu, tuyệt đối KHÔNG ai được phụ giúp tử tội. Trong việc công chỉ có lệnh, không có chỗ cho lòng trắc ẩn. Lính hành hình KHÔNG được trao nhiệm vụ vác giùm thập giá ấy cho ai. Nếu chẳng may tử tội chết dọc đường thì chẳng ai bắt lỗi họ. Họ chẳng có quyền cũng chẳng hề bận tâm *bắt* hay *ép buộc* (Greek *arpazo*/ Latin *subigo*) ai vác thập giá giúp cho tử tội Giêsu. Tử tội Giêsu nếu hôm đó chẳng may chết dọc đường thì họ chẳng cần phải mất công đóng đinh nữa và cắp trên chẳng bắt lỗi họ.

Simon ra tay can thiệp ngăn cản đám lính thi hành công vụ và có thể bị giết tại chỗ vì tội cướp tù song lính La Mã trong đội hành quyết thấy Chúa ngã nhiều lần *có lẽ* cũng chẳng buồn đá Simon ra ngoài hoặc đâm anh chết song họ để mặc anh vất vả với Giêsu vì cùng lúc họ cũng phải hét hò hai tử tội khác cùng bị đóng đinh hôm ấy.

[So sánh Mattheu 27:32 với Mat 1:19: Trong đoạn Mattheu1, tác giả Matthêu cũng dùng chữ *deigmatisai/ traducere* để nói thánh GiuSe khổ sở trước khi rước dâu vì thấy thân phận thấp hèn của mình mà làm chồng Đức Maria và làm cha, dù là cha nuôi GiêSu, thì coi như là *deigmatisai/traducere* *tròng giầy vào cổ Hai Đấng, bắt kéo lê gậy ô nhục như đem đi đóng đanh*. GiuSe đã nghĩ đến lúc phải xin rút lui. Thiên thần đã phải hiện đến an ủi và xin GiuSe tiếp tục rước dâu. (Mat 1:19) ~~Ta hay đọc sai là GiuSe thấy bào thai thì giận dữ đòi bỏ vợ đi. Xin sẽ bàn sau]~~

Tiếng Hy Lạp và Latinh hiểu ngầm đại danh tự trong khi chia động tự. Khi viết tính động tự *Exerchomenoi / exeutes*, hay chia động tự ra *heuron invenerunt* hay *êngareusan angariaverunt* thì ai ai cũng hiểu ngầm là có chữ '**họ**' hay '**chúng**' làm làm chủ từ. '**Họ**' là những ai đi theo sau GiêSu vắc Thánh Giá?

- (a) Ở đây ngoài (a) bọn lính La Mã đội hành quyết và
- (b) đám dân cùng đi theo lăng nhục, còn có
- (c) Maria Mẹ người, mấy bà khóc lóc thương hại Chúa;

song thiết tưởng ta không nên quên hai đám đông khác, tuy không có thân thể như loài người để được thấy song cùng đi theo:

(d) Đó là (d) *đám thiên thần* có nhiệm vụ theo hầu hạ Người ; Matthêu nói rõ các thiên thần đã có mặt từ lúc Chúa hấp hối ở vườn Cây Dầu (Luca 22:43)

(e) và dĩ nhiên có cả tên *Cám Đồ* là *Satan* và *bọn quỷ ma* thù hận Chúa cùng đi theo reo vui khi Con Thiên Chúa chẳng còn là Chúa mà cũng chẳng còn là Người nữa.

2. 'họ đã khám phá ra, tìm ra rõ ràng⁽²⁾ một người tên là Simon thuộc thành phố Cyrene (nước Libya)

Mattheu là Lời Chúa cho nên việc dùng chữ rất cẩn trọng chính xác.

Khi nghe dịch câu Mattheu rằng: *Khi đang đi ra họ "gặp" anh Simon, họ "bắt" anh vác 'cây gổ dùm cho tử tội',* ta chỉ có 1, 2 giây để kịp hiểu vội theo tiềm thức cho rằng đó là nhóm (a) bọn lính La Mã **ép anh Simon vác thập giá cho Chúa** . Các nhóm (b), (c), (d) & (e) vô can vì chẳng có quyền ra lệnh cho ai vác thập giá giùm cho GiêSu. Nếu hiểu như thế thì không những ta vô ơn với anh Simon tốt bụng mà còn vô tình làm nhẹ ý nghĩa câu Lời Chúa và làm giảm giá trị dịp gặp gỡ vô tiền khoáng hậu giữa Simon và GiêSu. Như vừa nói, đám lính không có liên hệ gì với hành động nghĩa hiệp của Simon và không bận đi tìm ai vác thập giá cho tử tội.

Mattheu là Lời Chúa cho nên việc dùng chữ rất cẩn trọng chính xác. Xin nói rõ là Mattheu dùng động tự **eurisko** Nova đọc là **invenio** không có nghĩa tình cờ mà **gặp**

Theo tự điển, động tự **eurisko** [latinh **invenio**] là *cố tìm, cố tìm mà tìm mãi mới ra, là biết rõ theo đẳng cấp cao, là tìm ra, biết rõ ra một sự thật, một định lý khoa học, một điều hay một nhân vật quan trọng cách rõ ràng đích xác. To find out with certainty, to discover, to ascertain, to devise, to invent.* (thời quá khứ: **heuron invenerunt**)

Xin cho một ví dụ để tránh dài dòng : Ở California ai ai cũng **biết1** song theo một cái hiểu biết rất thấp [eginosko/ cognosco] rằng sẽ có động đất trong khi cái hiểu cao cấp, cái hiểu của bậc thầy là **tìm ra , biết2 rõ ra** [eurisko/invenio] ngày giờ đích xác thì đã có mấy ai? Xem **CƯỚC CHÚ 3**.

Như vậy để dịch cho đúng ý Mattheu ở đây , mà cũng là ý của Nova Vulgata, tốt nhất ta nên đọc rằng: Mattheu viết **'họ đã khám phá ra, tìm ra rõ ràng một người tên là Simon.** Đám lính La Mã để GiêSu nằm yên đó rồi đòi mọi người trong đám đông ra xếp hàng để **tìm rõ ra** ai muốn tự nguyện vác giùm thập giá cho tử tội. Nghĩ như vậy e phi lý và trái luật hành hình. Không có sự vô tình. Vì thế sẽ hữu lý hơn nếu hiểu Chúa đã kiệt sức quá mà đám thiên thần đi theo hầu hạ, cả thiên thần bản mệnh của anh Simon, không được phép lộ diện can thiệp cho nên đã lo lắng. Mattheu viết: **họ, đám thiên thần ấy, heuron invenerunt** đã tìm mãi mới ra, đã khám phá ra một người xứng đáng là anh Simon. Các thiên thần cùng thôi thúc lương tâm anh Simon làm việc này và anh đã dũng cảm bước ra. Nếu ai không tin thiên thần hiện diện thì cũng cho rằng ta có những thôi thúc của lương tâm trước cảnh người khác gặp nạn song điều cần là có dám đứng ra hành động hay không.

Mỗi người được ơn kéo đến với Chúa GiêSu theo hoàn cảnh riêng nhiều khi rất đặc biệt. Thánh thần đã đưa dẫn anh Simon đến với GiêSu để vác đỡ Thánh Giá của GiêSu. Anh trộm lành gần đến lúc chết... Không có sự tình cờ ngoài ý muốn. Đó là ơn và tình trạng của cá nhân ấy sẵn sàng mà nhận ơn.

Ý Cầu Nguyện của Thánh Gioan Phaolo khi viếng chặng thứ tám

**'Lạy Chúa. Xin cho chúng con lòng muốn mạnh mẽ
để trở nên khí cụ của Chúa khi chúng con sống trên mặt đất này.'**

3. 'họ'nài xin anh [hay ủy thác cho anh trách vụ [thiên chức] vác Thánh Giá.

Matthêu là Lời Chúa cho nên việc dùng chữ rất cần trọng chính xác . Xin nói rõ là Matthêu dùng động tự **ΑΓΓΑΡΕΥΩ** **aggareuo** [latin **angariare**] không có nghĩa là *lấy sức mạnh ép buộc ai làm gì* mà là **nài xin** và *mong người được xin sẽ tự nguyện hành động theo công ích* - (thời quá khứ **ἐγγαρεύσαν ἀγγαρίευσαν**) Động tự này khác nghĩa với động tự **ΑΡΤΑΖΩ** **arpazo** *subigo* là *lấy sức mạnh đòi hỏi ép buộc ai làm gì vì lợi ích riêng*.

Xin cho một ví dụ để tránh dài dòng : giở xin tiền nhà thờ **nài xin aggareuo/ angariare chúng ta tự nguyện đóng góp**. Song giấy đòi nộp thuế **arpazo subigo** đòi ta đóng đủ bằng không có thể bị phạt hay bị tù. Cả hai tiếng La và Hy cùng mượn

chữ **aggareuo/ angariare** từ tiếng Ba Tư (Persia) : thời ấy nhà vua đặc cử tại mỗi địa điểm một đặc phái viên aggaroi/tabellarii sẵn sàng túc trực. Mỗi khi lệnh vua được ban đến thì thánh chỉ phải được chuyển đến mục tiêu đã định và nếu người phụng mệnh chẳng kịp đạt mục đích thì bất cứ con dân nào cũng có bốn phạt và vinh dự *tự ép mình* phụng mệnh , tuy không làm thì chẳng có tội.

<http://www.blueletterbible.org/lang/lexicon/lexicon.cfm?strongs=G29>]

THAYER'S GREEK LEXICON, Electronic Database. Copyright © 2002, 2003, 2006, 2011 by BibleSoft, Inc. All rights reserved. Used by permission. [BibleSoft.com](http://www.biblesoft.com)

Vác thánh giá là thiên chức của chính Chúa GiêSu phụng mệnh Chúa CHA mà ngay thiên thần không được phụ giúp song anh Simon được nài xin, được trao trách vụ và đã nhận chia sẻ nhiệm vụ cách vui vẻ. Mỗi người được ơn có một hành động cho lợi ích chung theo hoàn cảnh riêng nhiều khi rất đặc biệt. Thánh thần đã đưa dẫn anh Simon đến với GiêSu và ơn đủ can đảm mà để vác đỡ Thánh Giá cho GiêSu. Đó là ơn và tình trạng của cá nhân ấy sẵn sàng mà nhận ơn. Khiêm nhường không đứng chỗ chỉ vì quá e dè nề nang thì đi ngược công ích.

Chính Chúa GiêSu dùng động tự **nài xin theo công ích aggareuo/ angariare** này khi dạy rang: **Nếu ai vì công ích nài xin anh chị em đi một dặm, thì anh chị em hãy đi hai dặm với người ấy. Ai xin, thì anh chị em hãy cho; ai muốn vay mượn, thì anh chị em đừng ngoảnh mặt đi.** (Matthew 5:41) Xin đừng tưởng rằng Chúa dạy ta khuất phục trước bạo lực hay điều phi lý song hãy tự nguyện hành động theo đức ái và lẽ công chính. Mời ÔB ACE đọc và tìm hiểu câu Gioan 18:23 sau đây 23) Đức GiêSu đáp: **"Nếu tôi nói sai, anh chứng minh xem sai ở chỗ nào; còn nếu tôi nói phải, sao anh lại đánh tôi?"**

4. Diễn biến theo thánh Marcô tường trình,

Nova Vulgata Marco 15:21-**Et angariant praetereuntem quempiam Simonem Cyrenaeum venientem de villa, patrem Alexandri et Rufi, ut tolleret crucem eius.**

22 **Et perducunt illum in Golgotha locum, quod est interpretatum Calvariae locus.**

Họ angariant nài xin ông Simon gốc Cyrene (Libya) từ miền ngoại thành cùng đang đi tới đó (chỗ GiêSu đang vác Thánh Giá) để ông vác Thánh Giá của Chúa; Ông Simon là cha hai ông Alexandros và Rufus.

(22) Họ đưa Người lên một nơi gọi là Golgotha, dịch nghĩa là Đồi Sọ.
Vì Thánh Marcô cũng viết '**Họ angariant nài xin ông**' ở đây nên xin không lặp lại ý nghĩa.

4. Diễn biến theo thánh LuCa và thánh Gioan tường trình.

Nova Vulgata Luca 23:26

Et cum abducerent eum, apprehenderunt Simonem quendam Cyrenensem venientem de villa et imposuerunt illi crucem portare apprehenderunt Iesum.

Câu này các học giả cùng dịch là
Khi điệu Đức Giêsu đi, họ **epilambanomai** /**apprehenderunt** **bắt** một người từ miền quê lên, tên là Simôn, gốc Kyrênê, đặt thập giá lên vai cho ông vác theo sau Đức Giêsu.

Các học giả dịch **KHÔNG** sai song xin cho tôi theo ý của Matthêu và Nova Vulgata đọc hơi ngược giọng như sau:

(26) Khi đang dẫn giải Người (Đức GiêSu), **họ epilambanomai /apprehenderunt giúp đỡ** (xem **cước chú 2**) ông Simon người gốc Cyrene (Libya) từ miền ngoại thành cùng đang đi tới đó và họ đặt Thánh Giá lên ông cho ông vác **post đằng sau** Đức Giêsu.

Nova Vulgata Gioan 19: **17 Et baiulans sibi crucem exivit in eum, qui dicitur Calvariae locum, quod Hebraice dicitur Golgotha, 18 ubi eum crucifixerunt et cum eo alios duos hinc et hinc, medium autem Iesum. ...**

(17) Chính Người vác lấy Thánh Giá mà đi đến nơi gọi là Cái Sọ, tiếng Do Thái là Golgotha; (18) chính tại đó, họ đóng đinh Người vào thập giá cùng với hai người khác nữa, mỗi người một bên, còn Giêsu thì ở giữa.

Thánh Sử Gioan không nói gì về anh Simon mà nói rất rõ là Chúa tự mình vác **Thánh Giá**. Xem ra không thấy mâu thuẫn với các Tin Mừng khác nhất là LuCa soi sáng cho ta một sự kiện là Chúa GiêSu dù đau đớn và kiệt sức đã *không từ bỏ vác Thánh Giá* và tuy có Simon giúp song anh chỉ phụ đằng sau. Tôi tin rằng có lẽ anh nâng phần sau Thánh Giá khỏi mặt đất để nhẹ đi phần nào. [nghĩa chữ **opisthen** tiếng Hy Lạp, và chữ **post** tiếng Latinh là **đằng sau/ behind**]

Simon cảm động lắm khi nghe Chúa nói: "**Cám ơn anh Simon**". Cuộc gặp gỡ Đức Kitô có lẽ ngăn ngủi. Anh không gặp một Chúa GiêSu uy nghi làm phép lạ cho bánh lạ nuôi cả hơn 5000 người, cho kẻ mù được thấy kẻ què được đi mà là một tử tội đầy máu me té ngã trước chân anh rồi bị giật hết quần áo giang tay nằm trần truồng trên cây gỗ. Anh nán lại bên Thánh Giá để thấy con người GiêSu bật run mỗi lần bị đóng từng chiếc đinh xé toác bắp thịt tay và chân, máu Người bắn tung toé và cuối cùng bị treo lên và gục chết. Tôi tin rằng trong khi các tông đồ trốn chạy thì anh đã ở lại Golgotha để nâng đỡ tâm hồn Đức Nữ Maria đau khổ và đã nấn ná chờ cho đến lúc tháo xác Chúa xuống khỏi Thánh Giá để phụ giúp việc tắm liệm chôn cất.

Tôi có lý mà tin rằng anh Simon mấy hôm sau là một trong những người Libyan thành Cyrene sống tại thủ đô Jerusalem được nghe Tiếng Chúa qua Simon Pherô Tông Đồ Cả ngay ngày Chúa Thánh Thần hiện xuống và hai con của anh là Alêxandrô và Rufus được phúc tận hiến cuộc đời cho Lời Chúa. Riêng anh cũng được nâng lên bậc các thánh của Chúa.

Xin nghe CVTĐ đoạn 2: Sau khi các Tông Đồ ai nấy đều được tràn đầy ơn Chúa Thánh Thần, họ bắt đầu nói các thứ tiếng khác nhau, tùy theo ơn Chúa Thánh Thần ban . Lúc đó, tại Giêrusalem, có nhiều người kéo đến. Họ kinh ngạc vì ai nấy đều nghe các ông nói tiếng bản xứ của mình. Họ sửng sốt, thán phục và nói: "Những người đang nói đó không phải là người Galilê cả sao? Thế sao mỗi người chúng ta lại nghe họ nói tiếng mẹ đẻ của mình? Chúng ta đây, có người là dân Parthia, hay Medes, hay Elam, hay Mesopotamia, hay Do thái, hay Cappadocia, Pontus và Asia; hay Phrygia và Pamphylia, hay đảo Crete hay A Rập —có người từ Rôma đến. [**Simon và các con của anh thêm vào: Chúng tôi thì từ Cyrene (Kyrênê) Libya**] và chúng ta đều nghe họ dùng tiếng mẹ đẻ của chúng ta mà loan báo những kỳ công của Thiên Chúa!"

Ai nấy đều sùng sốt bảo nhau: "Thế nghĩa là gì?"

Ta nhắc đến anh Simon hiệp nghĩa song cũng không nên quên cầu nguyện cho dân tộc Libya, nhất là thành phố Cyrene của anh trải qua mấy năm nay sống với biển nạn nội chiến

Chúc Mừng Lễ Phục Sinh 4/20/2014

**Chúc Mừng Lễ tuyên dương
hai hiền thánh của Giáo Hội
là Đức Chủ Chăn Gioan XXIII khai mở Công Đồng
Vatican II
và Đức Chủ Chăn Gioan Phaolo triển nở hoa quả của
Công Đồng Vatican II và ban hành Nova Vulgata .**

**Thánh GIOAN XXIII,
Thánh GIOAN PHAULO .- CẦU CHO CHÚNG CON**

LsNguyenCongBinh@gmail.com

CƯỚC CHÚ 1:

MƯỜI BỐN CHẶNG ĐÀNG THÁNH GIÁ CHÚA CHỊU NẠN theo THÁNH GIOAN PHAULO II (1991)

Từ Thứ Sáu Tuần Thánh năm 1991, Thánh Gioan Phaolo cho sửa lại thứ tự 14 chặng theo bài Thương Khó Kinh Thánh viết lại song không hủy bỏ 14 chặng theo truyền thống. Việc đọc như vậy tùy theo nhiệm ý và sùng sốt riêng. Xin vào website của GH CG Hoa Kỳ <http://www.usccb.org/prayer-and-worship/devotionals/stations-of-the-cross/scriptural-stations-of-the-cross.cfm>

14 chặng gồm:

- 1. Chúa Giêsu đau khổ tại Vườn Cây Dầu*
- 2. Chúa Giêsu bị GiuĐa phản bội và bị bắt*
- 3. Hội Đồng Kỳ Mục Do Thái cáo gian Chúa*
- 4. Chúa bị Pherô chối 3 lần*
- 5. Chúa bị Philato lên án tử hình*
- 6. Chúa bị đánh đòn và đội mào gai*
- 7. Chúa vác Thánh Giá*
- 8. Anh Simon Cyrene tự nguyện phụ giúp vác Thánh Giá với Chúa.*
- 9. Chúa an ủi các bà đi theo Thánh Giá Chúa*
- 10. Chúa bị đóng đinh vào Thánh Giá*
- 11. Chúa tha thứ và hứa Nước Trời cho anh trộm lành biết ăn năn*
- 12. Chúa trao Đức Mẹ cho thánh Gioan và trao Thánh Gioan cho Đức Mẹ*
- 13. Chúa chết trên Thánh Giá*
- 14. Chúa bị táng trong mộ*

CƯỚC CHÚ 2

Ý nghĩa động từ **epilambanomai** / latin **apprehendo**

trong Luca 23:26 và Thờ Do Thái 2: 16: **ra tay giúp đỡ** hay **ra tay bắt giữ ai?**

Động từ **epilambanomai** / latin **apprehendo** có 2 nghĩa:

(1) ra tay mà làm một việc gì, nên có nghĩa là ra tay giúp ai, giúp đỡ ai, phụ giúp ai làm một việc – help someone... mà cũng có thể, tùy mạch văn, có nghĩa

(2) ra tay trên ai (tức bắt giữ ai) (to apprehend, to seize, to arrest). [Tuyệt đối không có nghĩa 'bắt ép ai' mà là động từ *arpazo subigo là lấy sức mạnh đòi hỏi ép buộc ai làm gì*]

Xin xem 3 ví dụ :

(a) Tác giả CVTD 16:19, hay 21:30 đang nói về việc **apprehendentes** họ ra tay trên Phaolo để hãm hại ông. Ta hiểu theo mạch văn nghĩa (2) là họ bắt giam Phaolo.

(b) Trong khi đó Nova Vulgata Luca 23:26 viết: Et cum abducerent eum, **apprehenderunt** Simonem quendam Cyrenensem venientem de villa et imposuerunt illi crucem portare post Iesum. Mạch văn không cho ta hiểu là đám lính ra tay/ **bắt giam Simon** vì vô nghĩa nên ta hiểu Luca 23:26 theo nghĩa số 1:

' họ **epilambanomai** / **apprehenderunt** ra tay giúp đỡ ông Simon và họ đặt Thánh Giá lên ông cho ông vác **post đàng sau** Đức Giêsu.'

(c) Cũng thế xin xem Do Thái 2: 16:

Nusquam enim angelos apprehendit, sed semen Abrahae apprehendit.

Xin ý kiến quý vị. Trong câu này nếu dịch **apprehendit** ra **bắt giam** thì vô nghĩa. Chúa Giêsu là **Emmanuel Thiên Chúa Ở Với Loài Người**. Người Vác Thánh Giá vì chúng ta và cho chúng ta

(2: 14) Như thế, vì con cái thì đều chung một huyết nhục, nên Đức Giêsu đã cùng mang lấy huyết nhục đó. Như vậy, nhờ cái chết của Người, Người đã tiêu diệt tên lãnh chúa gây ra sự chết, tức là ma quỷ, (15) và đã giải thoát những ai vì sợ chết mà suốt đời sống trong tình trạng nô lệ. (16) Vì những kẻ được Người ra tay **bắt giam giúp đỡ** / **apprehendit** không phải là các thiên thần, mà Người ra tay **bắt giam giúp đỡ** / **apprehendit** con cháu Ápraham. (17) Bởi thế, Người đã phải nên giống anh em mình về mọi phương diện, để trở thành một vị Thượng Tế nhân từ và trung tín trong việc thờ phượng Thiên Chúa, hầu đền tội cho dân. (18) Vì bản thân Người đã trải qua thử thách và đau khổ, nên Người có thể cứu giúp những ai bị thử thách.

CƯỚC CHÚ 3: Động từ EURISKO/ INVENIO: khám phá ra, tìm ra rõ ràng

Mattheu 27:32: "**họ**" đã khám phá ra, tìm ra rõ ràng một người tên là Simon.

Động từ **eurisko/invenio** được cùng tác giả Mattheu viết trong Mattheu 1:19 và Mattheu 27:32 cho nên hẳn không có sự mâu thuẫn. Tại sao Mattheu dùng động từ **eurisko/invenio** và với chủ ý gì? Xin vô phép dẫn giải vài câu. Mong không lạc đề:

Cognoscere là **biết1** theo thông thường hay theo giác quan. Động từ **Euriskô** Latinh **invenire** **biết2** có nghĩa là tìm tòi mãi mới ra, mới hiểu do cố gắng, là cái hiểu biết rõ ràng của bậc thầy. Ở Nhật Bản và California ai cũng **biết1** sẽ có động đất song **eurisko/ invenio / biết2 rõ ra** ngày nào thì cần bậc thầy. Từ chữ INVENIO/INVENIRE ta có chữ INVENTION, phát minh dựa trên sự hiểu biết của bậc thầy. Trong bài này chữ **eurisko/ invenio** dịch sơ sài thì chẳng sao song trong đoạn Mt 1:18-25 cũng chỉ vì dịch **eurisko/ invenio** thiếu sót nên mới gây cho ta ảo giác rằng thánh GiuSe làm lễ hỏi rồi thì **gặp ra, thấy ra, biết ra** Đức Mẹ có bầu nên ông hoang mang nghĩ đến việc ném đá Maria mang hoang thai rồi nghĩ đến ly dị. May quá thiên thần **báo mộng** kịp thời. Xin chú ý là thánh Matthêu viết **GiuSe đã được chỉ dạy cho biết không chỉ biết1 mà là biết2 rất rõ mọi chi tiết rồi.**

Xin nghe Lời Chúa Nova Vulgata Lời Chúa theo Gioan Phaolo:

http://www.vatican.va/archive/bible/nova_vulgata/documents/nova-vulgata_nt_evang-matthaeum_lt.html

18 Iesu Christi autem generatio sic erat. Cum esset desponsata mater eius Maria Ioseph, antequam convenirent inventa est in utero habens de Spiritu Sancto.

19 Ioseph autem vir eius, cum esset iustus et nollet eam traducere, voluit occulte dimittere eam.

20 Haec autem eo cogitante, ecce angelus Domini in somnis apparuit ei dicens: " Ioseph fili David, noli timere accipere Mariam coniugem tuam. Quod enim in ea natum est, de Spiritu Sancto est;

Gioan Phaolo & Benedicto: **ĐÓ LÀ LỜI CHÚA**

Xin cùng thưa: **TẠ ƠN CHÚA**

Xin xem **GiuSe đã được cho biết Maria và Bào Thai Thánh là ai trước ngày làm lễ hỏi**

http://www.conggiaovietnam.net/upload/article/f_1367540308.pdf

[đt **Euriskô** chia theo thể thụ nhận quá khứ passive voice. Nova Vulgata **inventa est**]:

Xin tạm dịch những chữ vừa đọc trên.

18 Gốc Nguồn chính thực Của Đức GIÊSU KITÔ thì như sau:

Maria Mẹ Ngài đã được gả cưới cho GIUSE

song (Gốc Nguồn mẫu nhiệm) Maria - trong lòng mang thai (Chúa GiêSu) bởi quyền năng Chúa Thánh Thần

đã được cho GiuSe thấu hiểu rõ ràng – (đt Euriskô - thể quá khứ- passive voice heurethe đt invenio - thể quá khứ- passive voice inventa est)

- trước ngày (prin/cum) Giuse xin cưới Maria,

- cũng kể cả (ê/antequam) trước ngày hai vợ chồng sống chung-

19 : Làm chồng Maria đang mang Bào Thai Thánh,

GiuSe thực là người công chính - thánh thiện kính sợ Chúa –

Và GiuSe đã không muốn deigmatasai/traducere = xác xược ô nhục xúc phạm Maria và Bào Thai Thánh trong lòng nàng.

- Trong âm thầm GiuSe đã bụng bảo dạ định rút lui.

Theo lịch sử có 3 trường hợp đáng nhớ về động từ **Euriskô** Latinh **invenio** có nghĩa là tìm ra cái hiểu biết rõ ràng của bậc thầy.

1. Nhà toán học Archimedes (287-212 BC) nhảy vào bồn tắm thấy nước trào ra và **biết rõ** ra định luật toán học khối lượng vật thể rơi vào nước thì bằng lượng nước bị trào ra. Người lịch sử Archimedes cười vang nhảy lên sung sướng la lên

Eurêka. Eurêka Ta đã biết rõ ra rồi - I found it – (đt **Euriskô** - thể quá khứ- active voice).

2. Hai trăm năm sau, cũng một câu bất hủ từ cõi lòng **người lịch sử GiuSe:**

Heurethê – inventa est (đt **Euriskô** - thể quá khứ- passive voice)

– **Đã được cho tôi biết rõ rồi. (Mt 1:18)- song tôi sợ hãi lắm .**

– **Tôi, GiuSe, con cái loài người bất xứng**

Sao dám làm Cha Nuôi Con Chúa, làm chồng của Mẹ Chúa Cao Sang.

– **Tôi hoang mang không tìm được rõ đáp số bài toán**

– **Tôi xin rút lui . GiuSe thì công chính.**

Xin khâm phục cả hai bậc vĩ nhân.

3. Ba mươi năm sau đó, theo Mattheu 27:32: **"họ" đã khám phá ra, tìm ra rõ ràng một người tên là Simon.**

Nguyen Cong Binh